

Erdélyt illető

ORSZAGOS KORMÁNYLAP.

1858-dik év.

II. R é s z.

X. darab.

Kiadott és szétküldött augusztus 3-kán 1858.

15. szám.

Rendelete

az erdélyi cs. k. helytartóságnak 1858 június 27-ről, mellyel a halottszemle városokban és a vidéken szabályoztatik.

Minthogy az egészségrendőri tekintetben fontos halottszemle az erre hivatott egészségügyi személyek által nem mindenütt egyformán, s olly helyeken, hol orvos vagy seborvos nem találattik, csak nagyon hiánosan teljesítetik, vagy éppen elhanyagoltatik, ennél fogva jónak látja a helytartóság az o honban s más cs. k. koronaországokban fennálló szabályok alapján a következő határozatokat kibocsátani.

Az egészségrendőri halottszemle teljesítésére legközelebb a községi, továbbá a járási egészségügyi személyzet, s ezek hiányában a magánorvosok és seborvosok is saját lakhelyeiken, szükség esetében azokon kívül is, kötelezvék.

Hol több orvosi személyek állandóan tartózkodnak, ott a közvetlen előljáró hatóság határozza meg, hogy mellyik közülek legyen a halottszemlével megbizandó.

A halottnézőnek felállított orvos vagy seborvos ezen ügyeletet az ide mellékelt I. utasítás szerént tartozik folytatni.

Olly helyeken, hol orvosi személy nem létezik, tartozik a község a helyi halottszemle teljesítésére egy öregebb rendű erényes s ha lehetséges irástudó embert választani s azt az előljáró járási hivatalnak megnevezni, melly a helyet és időt kitüzendi, hol az a halottszemle mint szintén a tetszhalálnál megmentés körüli eljárás iránt egy orvosi oktatást nyerjen.

Ezen oktatás rendszeren a cs. k. kerületi és járási hivatalok székhelyeiken a kerületi és járási orvosok vagy járási seborvosok által, II. 1858.

Landes-Regierungsblatt

für

Siebenbürgen.

Jahr 1858.

II. A b t h e i l u n g.

X. S t ü c k.

Ausgegeben und versendet am 3. August 1858.

No. 15.

B e r o r d n u n g

der f. f. Statthaltereien für Siebenbürgen vom 27. Juni 1858, womit die Todtenbeschau in den Städten und auf dem Lande geregelt wird.

Da die in sanitätspolizeilicher Hinsicht wichtige Todtenbeschau seitens der hiezu berufenen Sanitätspersonen nicht überall gleichmäßig besorgt, und in Orten, wo sich kein Arzt oder Wundarzt befindet, nur sehr mangelhaft ausgeführt oder ganz vernachlässiget wird, so findet die Statthaltereien auf Grund der hierlands und in andern f. f. Kronländern bestehenden Vorschriften nachstehende Bestimmungen zu treffen:

Zur Vornahme der sanitätspolizeilichen Todtenbeschau ist zunächst das Comunal- ferner das Bezirks-Sanitäts-Personale, und in deren Ermangelung auch die Privatärzte und Wundärzte in ihren Wohnorten, erforderlichen Falles auch außerhalb derselben, verpflichtet.

Wo mehrere Sanitätspersonen sich stabil aufhalten, hat die unmittelbar vorgesetzte Behörde zu bestimmen, welchen derselben die Todtenbeschau zu übertragen sei.

Der als Todtenbeschauer aufgestellte Arzt oder Wundarzt hat dieses Geschäft nach der beiliegenden Instruction I zu besorgen.

In Orten, wo keine Sanitätsperson anständig ist, hat die Gemeinde einen älteren moralischen wo möglich schreibkundigen Mann für das Geschäft der Ortstodtenbeschau zu ermitteln, und dem vorgesetzten Bezirksamte namhaft zu machen, welches den Ort und die Zeit bestimmen wird, wo derselbe einen ärztlichen Unterricht über die Todtenbeschau so wie auch über das Rettungsverfahren beim Scheintode erhalten soll.

Dieser Unterricht soll in der Regel in den Standorten der f. f. Kreis- und Bezirksämter von den Kreis- und Bezirksärzten oder Bezirks-

Бюлетинъ гьбернхлѣ провинціале

пентра

ARDEALŢ.

Авгъ 1858.

II. С Е П Ч І Ъ Н Е.

IX. тѣлѣнкѣ.

Есрпадѣтѣ шѣ трѣмѣцѣ дн. 3. Августѣ 1858.

Nr. 15.

Ордіпъчѣнеа

гьбернхлѣнтхлѣ ч. р. пентра Ардеалѣ, дѣн 27. Іунѣ 1858 прип каре се регхлеазѣ черкхлѣнтхлѣ де морѣи дн ораше шѣ дн сате.

Фѣндкѣ черкхлѣнтхлѣ (оклауѣнеа, инспенѣнеа, вѣсѣчѣнеа) де морѣи, атѣтѣ де днспенѣторѣ дн прѣвѣнѣ санѣтарѣ-полѣцѣанѣ, дѣн партеа персѣнелорѣ санѣтарѣ днспѣрѣнате кѣ треаба ачеаста нѣ се днгрѣесче несте тотѣ локхлѣ днтр'о формѣ, шѣ дн локхлѣ знде нѣ се афлѣ дофторѣ аѣ фѣлчерѣ (хѣрѣрѣ), се депрѣнде фѣрте дефѣнтсѣсѣ, сѣаѣ се ленеесче кѣ толхлѣ, гьбернхлѣнтхлѣ афлѣ кѣ кале, не темѣзлѣ норматѣвелорѣ че кѣстѣ аѣчѣ, шѣ дн ате цѣрѣ де корѣнѣ ч. р. а ашеза зрпѣторѣле дѣсѣсечѣнѣ:

Спре днтрѣпрѣндереа черкхлѣнтхлѣ де морѣи санѣтарѣ-полѣцѣанѣ есте дндеторатѣ маѣ д'апрѣне персѣналхлѣ санѣтарѣ комхлѣнале, маѣ днколо челѣ де прѣтѣрѣ, шѣ дн лѣпса ачѣстѣора днкѣ шѣ дофторѣи шѣ фѣлчерѣи прѣвадѣ дн стѣчѣнѣле лорѣ знде се афлѣ, шѣ черхлѣндѣ трѣвѣнѣца днкѣ шѣ дн афарѣ де ачеле.

Знде се афлѣ кѣ локхлѣнѣцѣ стѣторнѣкѣ маѣ мхлѣте персѣне санѣтарѣ, дѣрегѣторѣа че лѣ прѣстѣ немеѣатѣ арѣ сѣ холѣраскѣ, ла карѣ дѣнтре ачеле сѣ се деа черкхлѣнтхлѣ де морѣи.

Дофторхлѣ аѣ хѣрѣрхлѣ днспѣрѣнате кѣ инспенѣнеа де морѣи ва днгрѣи де треаба ачѣаста дѣнѣ инспѣрѣчѣнеа алѣтѣратѣ сѣв I. /.

Не ла локхлѣ, знде нѣ се афлѣ кѣ локхлѣнѣца нѣчѣ о персѣнѣ дофторѣчѣаскѣ, комхлѣнѣтѣа арѣ сѣ кѣсте знѣ вѣрѣатѣ маѣ вѣтрхлѣ, моралѣ, шѣ фѣндѣ кѣ нѣлѣнѣцѣ кѣносѣкѣторѣ де скрѣсѣре, шѣ не ачела сѣлѣ пропѣнѣ кѣ нѣтеле прѣтѣрѣи копчѣрѣнѣте, карѣ ва дѣтермѣна локхлѣ шѣ тѣмпхлѣ, знде сѣ прѣтеаскѣ ачела о днвѣзѣтѣрѣ дофторѣчѣаскѣ дѣспре инспенѣнеа де морѣи прѣкѣтѣ шѣ дѣспре прочѣсѣра де скѣпарѣ ла моартеа нѣрѣтѣ.

Инспѣрѣчѣнеа ачѣаста се ва днпѣрѣтѣшѣи фѣрѣ де плаѣ де регхлѣ ла ремѣдѣнѣцѣле офѣцѣелорѣ де прѣфѣнтѣрѣ шѣ прѣтѣрѣ де кѣтрѣ

avvagy a községi egészségügyi személyzet által is saját lakhelyeiken egy 10 egész 14 napi tanfolyam alatt, mennyiben lehetséges halettakon tett próba által az ide mellékelt II. utasítás és az 1858-dik évi országos korm. lap II. rész VI. darabjában, a tetszhalottak fel-elevenítése iránt nem orvosok számára közzé tett oktatás szerint népszerű előadásokban in-gyen adandó.

Az illyformán elegendőképpen oktatottak számára az oktató által a halottszemle telje-sítése iránti képességekéről egy bizonyítvány állítando ki, mire aztán azok a járási hivatal-nál a végin ide kitett minta szerint lesznek megeskendők.

Az illető hatóságok tartoznak ollyképpen intézkedni, hogy ezen oktatás egyszerre több bejelentett jelölteknek, azonban naponként leg-alább 2 óráig mindegyik tanfolyam tartama alatt adassék.

A hatóságok továbbá arról is fognak gon-doskodni, hogy az ezen oktatásra kijelelt egyének a legközelebbi kerületi, járási, vagy községi orvoshoz utasíttassanak, melly tekin-tetben szükség esetére a szomszéd kerületi és járási hivatalokkal kell értekezni.

Rendszerint minden községben egy halott-néző állítandó fel. Csak ha két egész három község olly közel lenne egymáshoz, hogy egy halottnéző egy óra alatt a kapott jelentés után a szomszéd község mindegyik halottjához el-juthat, szabad azokra nézve egy halottnézőt rendelni.

A kerületi és a városi közorvosoknak köte-lességükben áll, a halottszemlének az aláren-delt egészségügyi személyzet által leendő sza-bályszerű teljesítése fölött örködni. A nem orvos halottnézők felett ezen ügyletre nézve a járási egészségügyi személyzet tartozik ügyé ni.

A halottszemlei jegyzőkönyvekből s kimu-tatásokból, mellyek utasításszerűleg az orvos halottnézők által minden hónap végivel, a nem orvos halottnézők által pedig minden esztendő végivel a hatóságokhoz beküldendők, az al-kalmazott orvosok által minden helység ha-landósági viszonyairól egy számszerű átnézet készítendő, melly adatok anyagul szolgálának az illető statisztikai kimutatásoknál.

Minthogy fennálló szabályoknál fogva a halottszemle teljesítése a közpénzalapokból vagy községi költségeken alkalmazott egészségügyi személyzetnek mint egy hivatalos kötelesség van előszabva, annál fogva annak számára ezen ügyletért a halottszemle díján kívül 15 ezüst krajezájával egyéb fizetés nem adattathatik.

Bundärzten, allenfalls auch von dem Commu-nal-Sanitätspersonale in ihren Wohnorten und in Cursen von 10 bis 14 Tagen, wo möglich mit Demonstrationen an Leichen, nach der bei-folgenden Instruction II und nach der im Lan-desanzeigerblatt vom Jahre 1858 II. Abtheilung VI. Stück publicirten Anleitung für Nichtärzte zur Wiederbelebung der Scheintodten in popu-lären Vorträgen unentgeltlich erteilt werden.

Den auf diese Weise hinlänglich Unterrich-teten ist Seitens des Lehrenden ein Zeugniß über die Eignung zum Leichenbeschäftigte auszustellen, worauf dieselben beim Bezirksamte nach der am Schluß angefügten Form zu be-geben sein werden.

Die betreffenden Behörden haben die An-ordnung zu treffen, daß dieser Unterricht gleich-zeitig mehreren der angemeldeten Candidaten je-doch mindestens täglich in 2 Stunden während der Dauer eines jeden Curses erteilt werde.

Die Behörden haben ferner Sorge zu tra-gen, daß die für diesen Unterricht bestimmten Individuen an den nächsten Kreis-, Bezirks- oder Communalarzt gewiesen werden, in welcher Hin-sicht sich nach Erforderniß mit den benachbarten Kreis- und Bezirksämtern ins Einvernehmen zu setzen ist.

In der Regel ist in jeder Gemeinde ein Todtenbeschauer aufzustellen. Nur wenn 2 bis 3 Gemeinden so nahe an einander liegen, daß ein Todtenbeschauer binnen einer Stunde nach erhal-tener Meldung in jedes Sterbehause der benach-barten Gemeinde gelangen kann, darf für solche ein Leichenbeschauer bestellt werden.

Den Kreisärzten und den Stadtphysikern liegt es ob, die Aufsicht über die vorchrifts-mäßige Besorgung der Leichenbeschau seitens des untergeordneten Sanitätspersonales zu führen. Die nichtärztlichen Todtenbeschauer sind bezüglich dieses Geschäftes durch das Bezirks-Sanitätsper-sonal zu überwachen.

Aus den Todtenbeschauptokollen und Aus-weisen, welche instructionsmäßig monatlich von den ärztlichen, und jährlich von den nichtärztlichen Beschauern den Behörden eingesendet werden sol-len, ist eine numerische Zusammenstellung über die Verhältnisse der Mortalität eines jeden Or-tes den angestellten Ärzten zu übertragen, wel-che Daten als Materiale zu den bezüglichen sta-tistischen Nachweisen zu dienen haben werden.

Da nach den bestehenden Vorschriften die Besorgung der Todtenbeschau dem aus öffentli-chen Fonds oder Communalmitteln angestellten Sanitätspersonale als eine Dienstesobliegenheit vorgezeichnet ist, so kann denselben für dieses Geschäft außer der Todtenbeschautare pr. 15 fr. C.M. keine andere Entlohnung zugestanden werden.

doftorii prefehtspram, aš pretspram soaš de kčtrč flčherii de pretsprč, ne tótz antam-plarea ankč hi de kčtrč personalnčš canit-aris komčnala an lokčriče lorč de shedingč hi an kčtrčri de kčte 10 nčnč an 14 zila, fiindč kč pčtingč kč demčtrčičisni de trčnčri mórte, dčnč inčtrčičisnea alčtrčatč sčš II. / hi dčnč povčzčričea pčvlikatč an bčl. leč. proviuch. din ančš 1858 a II. sepčisne, mčn. VI, pentř nedořtorii spre rednčsflčdčričea morčii-pčřčimorč, an prelečeri pončlari.

Perčone lorč de pčričeo an modčš ačesta de ačnčš se va da din parčea ančvčzčto-ričšš znč atectatč despre kanavitatčea pentř trčava inčpenčisnei de kadavre, dčnč kare anoi ačele vorč demčne žčřčmčnčšš la ofi-čičšš de pretsprč, dčnč forma alčtrčatč mač la vale.

De pčřčtrčie rečentine vorč pčne la ka-le, ka inčtrčičisnea ačoačta sč se anpčřč-šakč deodatč la mač mčdč din kandidačii če sčš ančičingatč, ančš an tótz zioa čelč pčvčnčš dčš óre kčšš va pčnea fičkare kčřčš.

De pčřčtrčie mač ančolo aš sč anpčri-čoačš, ka inčii dčterminačii pentř ačestč ančvčzčmčnčš, sč se anpčente la dořtorčšš čelč mač d'anpčne de prefehtsprč, pretsprč aš komčnč, an kare pčvčingč, dčnč anpčrečš-řčri, trčvče sč se pčnč an komčlečere kč ofičiele de prefehtsprč hi pretsprč če se ačšš an včvčntale.

De pčřčš trčvče sč se ančozč an fič-kare komčnč znč inčpentorč de morčii. Nč mač kčndč 2 nčnč an 3 komčne sčntč alčšš de anpčne zna de ala, an kčšš znč inčpen-topč an pčclimčš de o óřč, dčnč pčvčita ančičingare sč pótz ačnčie an fičkare kare de morčš a komčnei an včvčinate, čte iorčatč a ačezā pentř znčle ka ačele znč inčpen-topč de morčii.

Dořtorii de prefehtsprč hi fizičii četčdč-lorč sčntč anđetoračii a sčpravirič anpčiči-řea normale a inčpenčisnei de morčii din parčea personalnčš canitaris sčvordinatč. In-čpentorč de morčii, kari nč sčntč dořtorč, se vorč sčpravirič an pčvčingā ačoačta de kčtrč personalnčš canitaris de la pretsprč.

Din protokólele hi arčtrčie čerčmčn-čšš de morčii, kari, dčnč inčtrčičisne, de kčtrč inčpentorč dořtoričečii se vorč ačterne an tótz zna, čar' de kčtrč čei nedořtoričečii la ančš, la de pčřčtrčie, are sč se pčredē dořtorčlorč ačezāčii an čerčičš o komčsčičisne nčmeričš despre anpčrečš-řčie morčalitččii fičkčřšš lokč, kari datčri vorč čerči ka materialčš la arčtrčie rečentive čtatčie.

Fiindč kč dčnč normatčvele če kččš, an-pčičričea inčpenčisnei de morčii čte pčre-čemnatč personalnčšš canitare, če se pč-čečē din řondčričie pčvčie, aš din mičlč-čele komčnā, ka o anđetorčie de čerčičšš, aša dar' pentř trčava ačoačta nč i se póte da alčš pčmčtrčičisne, de kčšš tanca de 15 kčřčeri m. k., če čte pčrečričš pentř in-čpenčisnea de morčii.

Magánorvosoknak ezen ügyletben hosszabb helyettesítésökért a díjan kívül még egy csekély jutalom engedélyeztetetik a község pénztárából, mire nézve minden egyes esetben a fölötte hatósághoz ajánlat teendő.

A halottszemlére nem orvos jelölteknek, kiknek oktatás végett lakhelyökből távoznok kell; uti költségül minden mértföldre 20 ezüst krajczár és az oktatás tartama alatt egy táp-pénz napi 30 ezüst krajczárjával a község pénztárából leszen kiszolgáltatandó.

A meghiteltett nem orvos halottnézőknek minden tökéletesen teljesített szemléért hasonlólag a 15 ezüst krajczárnyi díj fizetendő.

Nagyobb vagy kiterjedettebb helységekben ezenkívül még egy évi jutalom egész 20 pengő forintig adatható a község pénztárából hatósági engedély mellett.

A hatóságoknak kötelességüvé tétetik, a halottszemlé a fenebbi határozatok szerint mentől hamarabb életbe léptetni és annak teljesítése felett kellőleg őrködni. Az eredmény felől f. év december végeig jelentés teendő.

Az idemellékelt I. és II. utasítások példányaival a hatóságok, az alkalmazottak, nemkülönben mindazon orvosok és sebészek, kik eddigelé mint halottnézők működtek, látandók el.

Báró **Lebzelter** **Henrik** s. k.
cs. k. alelnök.

Eskü minta

nem orvos halottnézők számára.

Én N. N. esküszöm a mindenható Istenre s a t. hogy halottnézői kötelességemet és cselekvényeimet a nekem felolvasott utasítás szerint, melyet én tisztán megértettem, pontosan és lelkiismeretesen akarom teljesíteni és semmit el nem mulasztani; mi a tetzhalottak eltemetésinek megakadályozását, az azok netán még lehető felelevenítését, a hirteleni életveszedelmeknél első segélyadást, mint szintén az erőszakos halálnemek felfödözését a nem orvosok számára közzé tett oktatás értelmében elősegíthetné. Isten úgy segítjen!

Privatärzten kann bei längerer Vertretung dieses Sanitätsgeschäftes außer der Taxe eine kleine Remuneration aus Communal-Mitteln bewilliget werden, worüber der Antrag in jedem Spezialfalle an die vorgesetzte Behörde zu erstatten ist.

Den nichtärztlichen Candidaten der Todtenbeschau, die behufs des erforderlichen Unterrichtes sich aus ihrem Wohnorte entfernen müssen, soll an Reisekosten 20 fr. C.M. pr. Meile und ein Zehrgeld pr. 30 fr. C.M. täglich während der Dauer des Unterrichtes aus den Gemeindegeldern erfolgt werden.

Den nichtärztlichen beeideten Todtenbeschauern gebührt für jede vollständig vollzogene Beschau ebenfalls die Taxe pr. 15 fr. C.M.

In größeren oder mehr ausgedehnten Ortschaften ist überdies die Erfolgung einer Jahres-Remuneration bis zu dem Betrage von 20 fl. aus Gemeindegeldern nach eingeholter behördlicher Genehmigung zulässig.

Den Behörden wird zur Pflicht gemacht, die Todtenbeschau nach den vorstehenden Anordnungen ehestunlichst einzuführen und deren Vollzug angemessen zu überwachen. Ueber den Erfolg ist bis Ende December l. J. zu berichten.

Mit den beifolgenden Exemplaren der Instruction I und II sind die Behörden, die angestellten, so wie auch alle andern bisher als Todtenbeschauer fungirenden Aerzte und Wundärzte zu betheilen.

Heinrich Freiherr von **Lebzelter**,
k. k. Vice-Präsident.

Eidesform

für nichtärztliche Todtenbeschauer.

Ich N. N. schwöre zu Gott dem Allmächtigen u. s. w. daß ich meine Pflichten und Handlungen als Todtenbeschauer nach der mir vorgelegenen Instruction, die ich deutlich verstanden habe, sorgfältig und gewissenhaft verrichten und nichts unterlassen will, was zur Verhütung der Beerdigung Scheintodter, zur etwa noch möglichen Wiederbelebung derselben, zur ersten Hilfeleistung bei plötzlichen Lebensgefahren, so wie auch zur Entdeckung gewaltsamer Todesarten nach den für Nichtärzte kundgemachten Anleitungen beitragen kann. — **So wahr mir Gott helfe.**

Дошторіорѣ приваці, кспринжандсе маї лзргъ тингъ къ ачеастъ окзпчѣне санітаре, афаръ де танецъ, лі се поѣте дпвоі о мікъ ремзнерчѣне дін міжлоче. комзпалі, десре каре тревзо съ се амтварнъ дп фізкаре дпжмларѣ спеціале пропзнереа ла дерегъ-торіа екперіоре.

Kandidatilorѣ nedoшторі de incenпїїнеа de морїї, карі, спре а'ші кшліга дпвзлї-мжлїтлѣ речѣрїѣ, сжнїѣ сілїї а се дензрїа дела локзлѣ шедїнїеї лорѣ, лі се ва да дін міжлоче. комзпалі, дрентѣ спесе де къл-торїѣ 20 кр. м. к. де о мїлъ шї дрентѣ ін-терпечѣне 30 кр. м. к. пе зі, пжнъ кандѣ ва пїне дпвзлїтжнїтлѣ.

Incenпїїлорѣ de морїї nedoшторі, дпсѣ жзрапї дпкъ лі се кзвіне танца де 15 кр. м. к. пентрѣ фізкаре incenпїїне денлїнѣ се-вжршїтлѣ.

Ап cate маї мапї сеаѣ маї дппрешїате есте іерлатѣ а се да пе лжнъ танецъ дпкъ шї о ремзнерчѣне анкале пжнъ ла сзпа де 20 фл. м. к. дін міжлоче. комзпалі, чержандсе маї дптеїс дпвоїреа дерегъторѣаскѣ.

Дерегъторїелорѣ лі се пжне дпсърїпареа, де а дпїродзче incenпїїїнеа de морїї кжїѣ маї кжржндѣ дзпъ ordїнчїїнїле де фазъ, шї де а сзправерїе поїрїїтлѣ дпденлїїїреа сі. — Десре жртаре, аре съ се факъ рапорїѣ пжнъ ла сфжршїтлѣ лї Дечембре а. к.

Къ азлзпателѣ есемпларїе дін incпїїїїнеа I, шї а II. се ворѣ дппзрїїшї дерегъ-торїеле, дошторїї шї хїрзрїї дпнїсгапї, пре-кзп шї тоїї чейлалїї дошторїї шї хїрзрїї, карї аз фостѣ пжнъ акзп амезапї ка incenпїї de морїї.

Bar. **Еларїѣ** de **Левзелтер** m. n.
ч. р. вице-пресединте.

Формѣла Жзрѣмжнїтлѣ

пентрѣ incenпїї de морїї. карї
нѣ'сѣ дошторї.

Еѣ N. N. жзрѣ дпайтеа лї Дзмнезѣ чейлї а тотѣ нїїнїе m. m. d., кзпкъ деторїїїеле шї лзкзрїїле меле ка incenпїї de морїї, дзпъ дпвзлїтжнїтлѣ че мї с'а предатѣ, пе каре л'амѣ дпцелесѣ деслзчїтѣ, ле воїѣ дп-плїнї кз сжлїнїѣ шї дп фїка лї Дзмнезѣ, шї къ нз воїѣ съ дптреласѣ нїмїкѣ, че поѣте контрїїзі спре дпкзпїїїрареа дпморїїжнїтлѣреї ѓменїлорѣ морїїї пзрзпїї, спре редпсѣфлїї-реа ачелора кжїѣ ва фї кз нїїнїтлѣ, спре да-реа дптеїї мжнї де ажторїї ла непрекзп-тателе перїкїїтлѣреї де вїеапъ, прекзп шї ла дескоперїреа соїзрїлорѣ de морїї сжлїїче, дзпъ incпїїїїнїле че с'аз пзвїїкатѣ пентрѣ чей че нѣ'сѣ дошторї. А шїа сѣ'мї ажїте Дзмнезѣ.

által a betegség formájáról mennyiben lehet tudomást szerezzen magának.

A viziszonyban elholtaknál kell hogy a halottnéző az iránt intézkedjék s arra ügyeljen, hogy az ágy- és fejérmük, a köntösök és butorok, mellyeket a szerencsétlen használt, szabályszerűleg kezeltesse, fölelemző és gonosz jellemű kiütő betegségeknek, mint hagymáz, súly, bujakorság, gonosz jellemű fekélyeknél s a t. lughani kifőzés, mosás és kiszellőztetés által gondosan tisztíttassanak.

Veszedelemes ragályos betegségekben elholtaknál a halottnéző az embereket a megszokásban lévő halotti tornak megtartásától, a halottnak ifju emberek általi vitelétől, és az illy halottak templomba leendő kiállításától — még akkor is, ha a koporsók be vannak zárva, — kell hogy elintse, és szükség esetében ez irányban az illető hatóságoktól segítséget kérjen.

Ad III. A netán erőszakos halálnemek vagy megmérgezésnek fölfedezésére szükséges, hogy a halottnéző különös szemügyet fordítson arra, ha valjon a holttesten nem vevődnek-e észre bőrsurlódások, befűzések, zuzások, sebzések, fojtások a nyakon s az orozán, fekete, sötétbarna, szinetlen foltok, nagy feldagadása a gyomor- és hastájéknak, feltűnő hajlékonysága a holttestnek, gyuladás, idegen testek a természetes nyílásokban s a t.

Ha ezek s más hasonló jelek, a betegség folyama, vagy más körülmények egy erőszakos halálnemre vagy megmérgezésre mutatnak, akkor a halottnéző a felől rögtön jelentést teendő az illető hatóságnak.

A teljesített halottszemle után a halottnézési bizonyítvány kiállítandó és abba a kereszt- és vezetéknev, a kor, vallás, állapot, foglalkozás, a halál napja és órája, a betegség vagy egyéb okai a halálnak, továbbá a nap s az óra, mikor a halott eltemetethetik, pontosan és tökéletesen beirandók. Minden halottnézési bizonyítvány két példányban állítandó ki, mellyek közül egyik a helyhatóságnak, a másik az illető papi hivatalnak a halotti anyakönyvbe leendő beiktatás végett adandó át.

A halottnézők tartoznak továbbá ezen tiszti eljárásokról rendes jegyzőkönyveket az ide mellékelt minta szerint vezetni és az abban előszabott rovatokat pontosan és tisztán érthetőleg kitölteni.

A jegyzet rovatába a netán megtörtént kórtani vagy törvényszéki halottvizsgálás, s a netán korább megengedett eltemetésnek oka beirandó.

durch genaue Besichtigung des Leichnams von der Krankheitsform so viel als möglich Kenntniß zu verschaffen.

Bei an der Wasserseu Verstorbenen hat der Todtenbeschauer zu veranlassen und zu überwachen, daß das Bett-, das Leinen-Zeug, die Kleidungsstücke und die Geräthe, welche der Verunglückte benützte, vorschriftsmäßig behandelt, bei Entmischungs- und bössartigen Ausschlagskrankheiten, als: Typhus, Sforbut, Syphilis, bössartige Geschwüre u. s. w. der sorgfältigen Reinigung durch Auskochen in Lauge, Waschen und Lüften unterzogen werden.

Bei an gefährlichen contagiösen Krankheiten Verstorbenen hat der Todtenbeschauer von den noch gebräuchlichen Todtenmälern, vom Tragen der an derlei Krankheiten Verstorbenen durch junge Leute und vom Aussetzen solcher Leichen in der Kirche, selbst wenn die Särge verschlossen sind, abzumahlen, und nöthigen Falls eine Abhilfe bei der betreffenden Behörde anzusprechen.

Ad III. Um allfällige gewaltsame Todesarten oder Vergiftungen zu entdecken, hat der Todtenbeschauer sein besonderes Augenmerk dahin zu richten, ob nicht an dem Leichnam Hautabschürfungen, Einschnürungen, Quetschungen, Verwundungen, Suggillationen am Halse und Gesichte, schwarze, dunkelbraune mißfärbige Flecke, große Aufgetriebenheit der Magen- und Bauchgegend, auffallende Biegsamkeit des Cadavers, Entzündung, fremde Körper in den natürlichen Oeffnungen u. s. w. wahrzunehmen sind.

Deuten diese und ähnliche Zeichen, der Krankheitsverlauf, oder sonstige Umstände auf eine gewaltsame Todesart oder Vergiftung, so hat derselbe sogleich die Anzeige hiervon an die betreffende Behörde zu erstatten.

Nach bewirkter Leichenbeschau ist der Beschauzettel auszufertigen und darin der Vor- und Zuname, das Alter, Religion, Stand, Beschäftigung, der Tag und die Stunde des Todes, die Krankheit oder sonstige Ursache des Todes, ferner der Tag und die Stunde, wann der Verstorbene beerdigt werden kann, genau und vollständig einzutragen. — Jeder Todtenbeschauzettel ist doppelt auszufertigen, wovon einer der Ortsobrigkeit, der andere dem betreffenden Pfarramte zur Einschaltung in die Sterberegister zu übergeben ist.

Die Todtenbeschauer haben ferner über diese Amtshandlung ordentliche Protokolle nach dem beiliegenden Druck-Formulare zu führen und die darin vorgezeichneten Rubriken genau und deutlich auszufüllen.

In der Anmerkungs-Colonne ist die etwa stattgefundenene pathologische oder gerichtliche Section und der Grund der allenfalls früher gestatteten Beerdigung einzutragen.

спендїсне а кадаврѣли, аре съ'ши кѣшїне кѣносчїнцѣ не кѣтѣ се нѣте де вѣпѣ деспре форма болѣи.

Ла ѓменїи че аѣ мѣрїтѣ де тѣрѣре инспенторѣлѣ де морцїи аре съ пѣпѣ ла кале шї съ сѣправегїеѣ, ка материалѣлѣ де патѣ шї де страїе, вѣкѣдїле де вестмінте шї внелтеле сѣаѣ скѣлеле, карї ле а фолосїтѣ непорочїтѣлѣ, съ се тѣптеѣ дѣпѣ регѣлѣтѣлѣ, ла болеле де вѣватѣ реѣ, прекѣм есте: тїфѣсѣ, (лѣпгѣре неарѣ) скорѣлѣлѣ, болеле де лѣте, (сѣрѣлїа) вѣбе вѣрїчїсе ш. а. а. ачеле скѣле шї вестмінте съ се сѣпѣпѣ ла о кѣрѣдїре дїлїнїте прїн фѣрѣреа дн лешїе, прїн спѣларе шї аерїсїре.

Ла ѓменїи карї аѣ мѣрїтѣ де болѣ лїпчїсе инспенторѣлѣ де морцїи аре съ десѣтѣасѣкѣ пре локсїторї дела дндатїнелѣ помене, дела дѣчѣреа морѣлѣ прїн ѓменїи тїперї, шї дела еспѣнѣреа вѣорѣ асѣлїс де кадавре дн бесерїче, кїарѣ шї кѣндѣ сїкрїеле (кѣсчїлѣрїле) арѣ фї днїтїсїе, шї черѣндѣ тѣрѣвїнцѣ, ара съ чеарѣ аѣлїорїс ле респентївеле дерегїторїе.

Ad III. Spre a deskonperi ne tótъ днлѣмплареа сѣлїрї де морцїи сѣлїнїче, аѣ отѣрѣвїрї, инспенторѣлѣ де морцїи тѣрѣбе съ'шї дндренте деосевїта са лѣаре амїнте днтр'аколо, нѣ кѣтѣва не тѣрѣлѣлѣ морѣлѣ се вѣдѣ сѣрїетѣре де пїеле, сѣрїсїетѣре де сѣбрѣ, сїрївїтѣре, рѣпїрї, сѣлїлѣдївї ла гѣлѣ шї дн фадѣ, пете негре, мѣрѣе днкїсе, де колѣре неплѣкѣтѣ, днфлѣтѣре де стѣмахѣ шї де пѣнѣче сѣаѣ фѣле, о днковѣчїсїне вѣлїтѣре ла окї а тѣрѣлѣлѣ морѣлѣ, аспїндере, тѣрѣлїрї сѣрїне дн апертѣреле челе фїресчїи а. а.

Арѣлїндѣ ачесте шї алѣ асемеѣе семеѣ, декѣрѣлѣ болѣи, сѣаѣ алфелїс де днпренїсрѣрї, кѣтѣкѣ мѣрѣеа а фѣстѣ сѣлїнїкѣ, аѣ кѣшнѣлѣ прїн отѣрѣвїре, атнчї инспенторѣлѣ де морцїи тѣрѣбе съ факѣ де локѣ арѣтаре ла респентїва дїрегїторїс.

Днпѣ че с'а фѣкѣтѣ инспендїснѣа кадаврѣлї, тѣрѣбе съ се еспнедѣѣ дїдѣла де инспендїснѣ, дн каре се ва днсемна нѣтеле шї прѣнѣтеле, вѣрѣта, релївїснѣа, сїатѣлѣ, кѣпрїндереа, зїоа шї ѓра морцїи, болѣ сѣаѣ алѣ прїчїнѣ а морцїи, маї днколо зїоа шї ѓра дн каре се нѣте днмортѣлїта морѣлѣ, кѣ тѣтѣ акѣрѣтеѣа шї деплїнѣтѣтеа. — Фїлкарѣ дїдѣлѣ де днмортѣлїтаре тѣрѣбе съ се факѣ дн дѣз есеплїарїе, дїнѣре карї зна се ва да дерегїторїеї лѣкале, сар' чѣеалѣлѣ респентївѣлї офїчїѣ прѣоѣескѣ спре а о петрече дн прѣоколѣлѣ морцїлорѣ.

Инспенторїи де морцїи аѣ маї днколо сѣ дѣкѣ прѣоколѣ регѣлатѣ деспре ачѣасѣтѣ лѣкраре офїчїѣсѣ, днпѣ формѣларїлѣлѣ тїпѣрїтѣ, че вѣтѣаѣлѣ маї ла вале, днплѣндѣ акѣрѣтѣ шї деслѣчїтѣ рѣвїрїчеле прѣскрїсе аколо.

Дн колѣтнпа пентрѣ обсерѣвїчїнї аре сѣ се петрѣкѣ сепдїснѣа патѣлогїкѣ аѣ жѣдекѣторѣасѣкѣ декѣтѣва с'а фѣкѣтѣ, шї темеїлѣ дн каре с'а кѣнчесѣ нѣте о днмортѣлїтаре маї тїпнѣрїлѣ.

II.

Utasítás

nem orvos halottnézők számára a falukon.

Arra nézve, hogy azon községekben is, hol orvos nem létezik, egy szabályozott halottszemle eszközölthessék, ezen ügyet teljesítésére mindegyik illyes helységben egy bizodalmas s mennyiken lehetséges irástudó öregebb rendű férfi fog rendeltetni, az egy halottnéző kötelességei felől és a halottszemle teljesítése iránt az alkalmazott orvosok által oktatni, és a cs. k. járáshivatal által a következő utasítás pontos megtartása iránt hűtelteni.

A megeskedetett halottnéző köteles mindazon esetekben, midőn egy helységbeli embernek halála felől értesül, szemügyét arra fordítani:

A. Ha valjon a halál bizonyos-é, nehogy egy tetzhalott eltemetessék és ez által azon iszonyatosság okoztassék, hogy az a sirban ismét fölébredjen.

B. Ha valjon a holttesten nem taláthatnak-é jelei egy erőszakos megsebesítésnek vagy ölésnek.

C. Ha valjon a megholtnak betegsége ragadós volt-é.

D. Ha valjon nem halnak-é egy hasonló betegségben több emberek rövid idő alatt egymás után.

Arra nézve, hogy a halottnéző képes legyen kötelességit teljesíthetni, a következők rendeltetik:

1. Minden haláleset legfőlebb két óra mulva, és ha a halál késő éjszakán történt, a következő korán reggel jelentendő a halottnézőnek.

A megholt az alatt a halálos ágyán meghagyandó, és 4 óra eltelte előtt semmi esetre se téessék más fekhelyre.

2. A tett jelentés után mindjárt tartozik a halottnéző a megholtak szállására menni, s ottan a jelenlevő rokonoktól és más személyektől a volt betegség felől, a közelebbi körülmények felől, mellyek alatt a halál következett, nemkülönben a netán nyújtott orvosi vagy egyéb segély felől pontos tudomást szerezni.

3. A halottnéző ezután a kellően levetkeztetett holttestet szorossan meg kell hogy vizsgálja a végett, ha valjon azon nem vévődnek-é észre jelei egy elkövetett erőszakos ténynek, vagy megmérgezésnek, mint: bőrsurlódások, vérdaganatok, sebzetek, elterjedett csuf foltok a gyomor és has tájékán, egy feltűnő hajlékonysága a testnek, összenyomott vagy összeszorított kék nyak, egy erősen felpuffadt kép.

II.

Instruction

für nichtärztliche Todtenbeschauer auf dem Lande.

Um eine geregelte Leichenbeschau auch in jenen Gemeinden wo sich kein Arzt befindet zu ermöglichen, wird zur Besorgung dieses Geschäftes in jedem solcher Orte ein verlässlicher nach Thunlichkeit schreibkundiger Mann von vorgerückterem Alter bestimmt, über die Pflichten eines Todtenbeschauers und die Art der Bornahme der Leichenbeschau von den angestellten Aerzten belehrt, und vom k. k. Bezirksamte für die genaue Befolgung nachstehender Instruktionen beieidet werden.

Der beieidete Todtenbeschauer ist verpflichtet in jedem Falle wo er von dem Tode eines Menschen im Orte Kenntniß bekommt sein Augenmerk darauf zu richten:

A. Ob der Tod gewiß ist, damit kein Scheintodter beerdiget werde, und um hiedurch der Gräblichkeit des Wiedererwachens im Grabe vorzubeugen.

B. Ob nicht etwa an dem Leichnam Zeichen einer gewaltsamen Beschädigung, oder Tödtung sich vorfinden.

C. Ob die Krankheit des Verstorbenen eine ansteckende gewesen sei,

D. Ob nicht etwa mehrere Menschen an einer gleichen Krankheit in kurzer Zeit nacheinander sterben.

Damit der Todtenbeschauer seinen Pflichten nachzukommen im Stande sei, wird angeordnet:

1. Jeder Todesfall ist längsten nach Verlauf von 2 Stunden, und wenn der Tod in später Nacht erfolgt, mit dem frühesten Morgen dem Todtenbeschauer anzuzeigen.

Der Verstorbene soll mittlerweile auf seinem Sterbebette ruhig belassen und unter allen Umständen vor 4 Stunden auf kein anderes Lager gebracht werden.

2. Gleich nach erhaltener Anzeige hat sich der Todtenbeschauer in die Wohnung des Verstorbenen zu begeben, daselbst bei den anwesenden Angehörigen und sonstigen Personen, über die vorausgegangene Krankheit, über die näheren Umstände unter welchen der Tod erfolgte, so wie über die etwa stattgefundenene ärztliche oder anderweitige Hilfeleistung genaue Erkundigung einzuziehen.

3. Der Todtenbeschauer hat sodann den gehörig entblößten Leichnam genau zu besichtigen, ob an demselben nicht etwa Spuren einer verübten gewaltsamen Handlung, oder Vergiftung als: Hautabschürfungen, Blutunterlaufungen, Blutgeschwülste, Wundungen, misfärbige ausgebreitete Flecke, in der Magen- und Bauchgegend, eine auffallende Biegsamkeit des Körpers, blau unterlaufener eingedrückter oder eingeschnürter Hals, ein sehr aufgedunsenes Gesicht wahrzunehmen sind.

II.

Inctriciune

pentru inceneporii de morți pe la cate, cari nu s'au doctori.

Spune a ce pste mijloci o incenepiune de morți pereglatz pncz și pn acela comunitati, unde nu se aflz nici un doctoz, pentru pntarea trebei aचेतेला से वा देन्मि प्ने फिंकारे acemenea comunitate zncz vrbatz kx pncpedere, fiindz kx pntiunz, kncnokctozis de scricore, pn vjrcetz mai pnaintatz, denpincz pn detoringele znci incenepoz de morți, și pn modz de a pntrepinde oklavineea trpnz și mortz, de ktrz doctozii imieradz, și jzratz de ktrz oficiuz c. p. de pntezp pentru akzrata pzipe a inctriciunilor zpnctore:

Jzratz incenepoz de morți este pn detopatz a'și pndrenta okiroa, pn totz pnctmilaroa de moptea znci omz pn lokz, cnp acete:

A. Dakz moptea este cekz, ka cz nu se pntmoptantez vrbz moptz pntz, și ka cz se pntpnctine grozvia de o pntviera pn pntz.

B. Nu kntva se aflz pe trpnz celz moptz cemne de o vrbmpo cjanikz, az de zncz omoz.

C. Dakz vola pncatz și a focz liniuioz.

D. Dakz n'az moptz kntva mai mopti omenī pn timnz cekz de zpa și acemai vobz, zncz dzp azz.

Ka incenepoz de morți cz fiz pn ctape a'și pnctini detopiele caie, se ordinz:

1. Totz pnctmilaroa de mopte trebbe cz se apate incenepoz și de morți celz moptz dzp dekzpcz de 2 ore, și zpnctnz moptea nntea pzpi, decz de diminez.

Pncatz pntr'aceea are cz se lace pn liniuto pe patz cel de mopte, și pn tote pntreuzprie pnainte de 4 ore cz nu se mste pe azz amternz.

2. Incenepoz de morți pndatz ce va pnti cupe, se va dzce la lokzina moptz și, akole va pntrava pe pde și pe azte pncone decpe vola de kape a zbkz pncatz, decpe pntreuzprie mai d'apone czv cari a zpnatz moptea, pntem și dakz i c'a datz ceva ajztopis doctoziceckz ceaz din azz pnte.

3. Dzpn acemai incenepoz de morți are cz cncetez deampntz și trpnz moptz decvz dzp vrbingz, nu kntva pe acela ce vdz zpme decpe o jzkarpe pntrepincz kx cjaniciz, az decpe o otrviera, pntem: vrbdzp de ptele, adzntz de cjanice, pnt cjanepoce, vrbmpri, nete lzute de o kolore zpnz pntreuzprie ctomax și alz folez, o pnkviera vrbctore la oki a trpnz și, gatz vineitz, czpznatz și ctvibz, o fadz fopte pzbioz.

Meglett fehérszemélyek holttesteiken ezen vizsgálat a helybéli bábaasszony által teljesítendő a halottnéző jelenlétiben.

Henye nézők, gyermekek s ifju személyek minden halottnézéstől eltávoztatandók.

4. Ha a halottnéző illyes nyomokat talál s ezekből és más körülményekből a legkisebb gyanút következteti, hogy egy erőszakos tény vagy megmérgezés történt legyen, akkor ő erről a helyhatóságnak töstént jelentést teend.

5. 24 óra eltelle után tartozik minden esetben a halottnéző a halottat újból megnézni, hogy a valósággal történt halálról meggyőződjenek.

A jelek, mellyekről ő ezt megismerheti, a következők:

- A test hidegsége, a tagok merevedtsége, melly előbb a nyakban, a derékban, a felső tagokban, s végre az alsó tagokban áll be.
- A lélekzésnek tökéletes megszünte. E felől meg fog győződni a halottnéző, ha ő egy vízzel megtöltött poharat a megholt mellére és hasára teend; minthogy a mellnek és hasnak leghalkabb mozgása a víznek mozgását is okozni, és egy még csekély különben észre nem vehető lélekzetnek létezésit jelenteni fogja.
- A testnek ingertelensége, mellyet abból lehet megösmerni, ha forró vizet a bőrre öntenek; ennek következtében a tetszhalálnál holyagok vagy holyagocskák fognak alakulni a bőrön, a valóságos halálnál pedig nem.
- Ha a szemek béestek és azok átlátszó előrésze lelapult, fénytelen, zavaros, és a szempillák olly annyira szélhűdtek, hogy ha azok széthuzatnak, hát azon állásban maradnak.
- Az alsó állcsontnak leereszkedése, az alfeinek nyitva maradása.
- A farnak, hátrésznek és a felső czomboknak lelapulása.
- A kékes-veres halálfoltoknak mutatkozása.
- Végre a valóságos halálnak legbizonyosabb és egyedül biztos jele a kezdődő rothadás, melly az által mutatkozik, ha az előbb meredt testrészek és tagok most lágyak s mintegy tésztások lesznek, az ujak nyomását megtartják, ha az előbb kékes-veres halálfoltok zöldre változnak át, ha a has kivált a köldök körül egy kék-zöldes színt kap, és a holttestből a sajátos dohos hamvadt szag fejlődik.

Bei Leichen erwachsener Weibspersonen ist die Besichtigung des entblößten Körpers von der Ortshebamme in Weisheit des Todtenbeschauer's vorzunehmen.

Müßige Zuschauer, Kinder und jugendliche Personen sind von jeder Todtenbeschau zu entfernen.

4. Findet der Todtenbeschauer solche Spuren und schöpft er daraus, und aus anderen Umständen den geringsten Verdacht, daß eine gewaltsame Handlung oder Vergiftung stattgefunden, so hat er sogleich hievon der Ortsobrigkeit die Anzeige zu machen.

5. Nach Verlauf von 24 Stunden hat der Todtenbeschauer in jedem Falle den Leichnam des Verstorbenen nochmals zu besichtigen um sich von dem wirklich eingetretenen Tode zu überzeugen.

Die Zeichen an welchen er dieses erkennen kann sind folgende.

- Kälte des Körpers, Erstarrung der Gliedmaßen, welche sich zuerst am Halse, am Stamme, an den oberen Gliedmaßen und zuletzt an den unteren einstellt;
- Gänzlicher Stillstand des Athmens. Hievon wird sich der Todtenbeschauer versichern wenn er ein mit Wasser gefülltes Glas auf die Brust und den Unterleib des Verstorbenen stellt; da die leiseste Bewegung der Brust und des Unterleibes auch eine Bewegung des Wassers verursachen und das Vorhandensein eines noch geringen sonst nicht wahrnehmbaren Athmens anzeigen wird;
- Reizlosigkeit des Körpers welche man erkennt, wenn man kochendes Wasser auf eine Hautstelle gießt; beim Scheintode werden sich in Folge dessen Blasen oder Bläschen auf der Haut bilden, beim wirklichen Tode nicht.
- Wenn die Augen eingesunken und der vordere durchsichtige Theil derselben abgeflacht, glanzlos, trüb, und die Augenlieder gelähmt sind, so zwar, daß wenn man diese auseinander zieht sie in dieser Stellung verbleiben;
- Das Heruntersinken der unteren Kinnlade, das Offenstehen des Afters;
- Abplattung der Hinterbacken und der Rückseite der Oberschenkel;
- Das Erscheinen bläulichrother Todtenflecke.
- endlich ist das sicherste und einzig verläßliche Zeichen des wirklichen Todes die beginnende Verwesung welche sich dadurch kund gibt, wenn die früher steif und starr gewesenen Körpertheile und Glieder jetzt weich und gleichsam teigig werden, die Fingereindrücke behalten, wenn die früher bläulichrothen Todtesflecke ins grünliche übergehen, der Unterleib besonders in der Gegend des Nabels eine blaugrünliche Färbung annimmt, und die Leiche den eigenthümlichen dumpfen modrigen Geruch entwickelt.

6. Nur auf Grund der deutlichen Zeichen der

La kadavrele persónelorş femeleşci kreşkte oklađiđnea trşnşlş descólitş ce va đntrepinde de kştrş mşma lokale đn şiinđa de fađş a incşntorşlş de morşđ.

Prívitoril şşrş de lşkrş, koniil şi persónelere tinere ce vorş depşrta dela şikşare oklađiđne de morşđ.

4. Aşlşndş incşntorşlş de morşđ actşfelilş de şrme şi trşşndş đin ačele, şi đin alte đntrepşşrşri kşitş de mikş prepşş, kşmşkş ş'a şrmatş o fantş şşlşikş aş otrşvire, atşnči are şş fakş de lokş arştare la antictiea komşnale.

5. Đşpş dekşrsşlş şnşl timş de 24 óro incşntorşlş de morşđ ne tótş đntşmpłarea are şş okleđş de noş trşnşlş repocştlş, şpre a ce konvinę descpre anpiata mórte.

Şempele, đşpş karl ełş o póte kşnóče ačeačta, şşlş şrşşórele:

- Şşčeala trşnşlş, đntşpenirea mşđşlşrelorş, kşre ce araş mai đnteilş la grşmazş, la trşnkilş, la mşđşlarele de cşşş şi đn şrmtş la čele de jočş.
- Totala đnčtare a resşşlşreil. Descpre ačeačta ce va konvinę incşntorşlş de morşđ, dačş va şşne şnş şşharş đntplşitş kş apş ne pentşlş şi šólele repocştlş; kşči čea mai şşóř mşkşare a pentşlş şi a şşntęečelş va kşşşna o mşkşare a apel, şi va arşta, kş mai este đn trşnş o mikş resşşlare.
- Neđntşrşşčişne a trşnşlş, kşre ce kşnóče, dačş varşş omşlş şşđintikş apş řerşşndş ne nielea morştlş; de va fi mórtea şşrşitş, ne nielea morştlş cş vorş řače beşikşęe, šar' la mórtea aie-ve ne.
- Dačş okil şşntş kşřşndaił şi partea đin painte a lorş điařanş ce ařlş trşlitş, neşklşmitóre, trşşşre, şi dačş pleopere şşnt đntşpenite, actşfelilş, đn kşitş dec-kizşndşle, řetşnş đn řşčęiđne ačeačta.
- Kşřşndare a řalčoi de jočş, čare a me-zştlş dečkičş.
- Trşřire a řşčelorş dela şezşitş şi a şşř-đei đin depentş a şoldşlş de cşşş.
- İvire a sempelorş de mórte binete řoşil.
- Đn şrmtş čelş mai sekşř şi cinşřř đn kredinčş čočş semş de o ade-şřratş mórte este đntşpnđa şşřezire, kşre, ce araş prin ačea, kş şşřile trşnşlş şi mşđşlarele, karl mai đnpainte řşšerş đntşpenite şi đnkleştate akşm ce řakş moil şi aľştóče, kşndş pşčřoavş đntşřire a řşkşitş kş dečetele. kşndş petele de mórte, če eraş mai đnpainte binete-řoşil, akşm ce pre-řakş đn nete verşil, şşntęečele mai aleš đntrepşşřlş řşřikşil řřimesče o kolóre aľaştrş-verde, şi trşnşlş morş đntęe a descřşnşra mórşlş čelş đntşđşitş de şşřezire.

6. Nşmai ne temeilş sempelorş kşare a

6. Csak a kezdődő rothadásnak tiszta jelei

alapján szabad a halottnézőnek a valósággal történt halált bizonyítani.

7. Ha a halottnéző az iránt kétségben van, vajon a megvizsgált valósággal megholt-é vagy csak tetszolt, akkor ő a tetszhalottak felelevenítése iránt nem orvosok számára kibocsátott oktatás (orsz. korm. lap 1858-ról II. rész VI. dar.) szerint járand el, e mellett pedig főképpen a tetszhalál valószínű okát veendő tekintetbe, egyszersmind pedig a lehető legnagyobb sietséggel egy orvost hivatand elő.

8. 48 óra eltelte előtt nem szabad a halottnézőnek semmiféle halottat bár mi ürügy alatt is eltemettetni.

9. Ha egy halottnak hamarábbi eltemetése — mint p. o. ragados betegségeknel — tanácsosá válnék, akkor is hasonlólag egy orvos után kell küldeni, ki egy korábbi eltemetés megengedhetősége felett határozand.

10. Ha egy megholt fehérszemélynél a 8-dik hónapig (hónapját 4 héttel számítva) előhaladott viselkedés jelei mutatkoznak, akkor a netán még élő magzatnak megmentésére egy orvos vagy sebész hivatandó.

11. A halottnézőnek arra ügyelnie kell, hogy az elhalálozásnak napja és órája a rokonnok által igazán és pontosan előadassék. Ki e tekintetben egy hamis jelentést tesz s ez által okozza azt, hogy a megholt 48 óra lefolyta előtt eltemetetik, az a büntető törvény 375. §-sa szerint 1-től egész 6 hónapig terjedő szigorú börtönnel büntetessék meg.

12. A ragados betegségekben, főleg a pörsenésekben, himlőben, rothasztó hideglelésekben, gonosz jellemű fekélyekben elhaltaknál a halottnézőnek az alomszalma elégetése, a fejtér- és ágyneműnek, az öltönydaraboknak kimosás, lugbani kifőzés, több napokon át kiszellőztetés által leendő kellő tisztítása felett örködni kell. A víziszonyban elhaltaknál ezen felül az érték nélküli lepedők és fejtérnemek elégetendők, és a fa tárgyak forró luggal szorgalmasan tisztítandók.

13. Ha egy időközben kivált ugyan egy betegségben a szokottnál több ember hal meg, kötelessége a halottnézőnek ezt tüstént a helyhatóságnak megjelenteni.

14. Ha valaki egy ragados betegségben holt meg, akkor a halottnézőnek kötelessége arra ügyelni, hogy ilyes halottak ne ifju emberek, hanem sirások vagy saját halottvivők által vitessenek a sirhoz, nemkülönbén tartozik a még szokásban levő halotti törtől és a halotti vendégeknek a halottas házban leendő

beginnenden Verwesung darf der Leichenbeschauer den wirklich erfolgten Tod bestätigen.

7. Ist der Todtenbeschauer im Zweifel, ob der Untersuchte wirklich todt oder nur scheinodt sei, so hat er nach der Anleitung für Nichtärzte zur Wiederbelebung der Scheintodten (Z. G. B. vom Jahre 1858, II. Abtheilung, VI. St.) zu verfahren, dabei aber vorzüglich die wahrscheinliche Ursache des Scheintodes zu berücksichtigen, zugleich aber so schnellig als möglich einen Arzt herbeiholen zu lassen.

8. Vor gänzlichem Ablauf von 48 Stunden nach erfolgtem Ableben darf der Todtenbeschauer keinen Leichnam unter was immer für einem Vorwande zur Erde bestatten lassen.

9. Wäre eine frühere Beerdigung der Leiche wie bei ansteckenden Krankheiten rathlich, so ist ebenfalls um einen Arzt zu senden, welcher über die Zulässigkeit einer früheren Beerdigung zu entscheiden hat.

10. Sind bei einer verstorbenen Weibsperson Merkmale einer bis in den 8. Mondesmonat (der Monat zu 4 Wochen gerechnet) vorgerückten Schwangerschaft vorhanden, so ist zur Rettung der vielleicht noch lebenden Leibesfrucht ein Arzt oder Wundarzt schnelligst zu holen.

11. Der Todtenbeschauer hat darauf zu achten, daß der Tag und die Stunde des Absterbens von den Angehörigen richtig und genau angegeben wird. Wer diesfalls eine unrichtige Angabe macht und dadurch veranlaßt, daß der Verstorbene vor Ablauf der 48 Stunden begraben wird, soll nach dem Strafgesetze §. 375 mit strengen Arrest von 1 bis 6 Monaten bestraft werden.

12. Bei ansteckenden Krankheiten, besonders an Ausschlägen, Blattern, Faulfiebern, bössartigen Geschwüren Verstorbenen, hat der Todtenbeschauer das Verbrennen des Lagerstrohes, die gehörige Reinigung der Leib- und Bettwäsche, der Kleidungsstücke durch Waschen, Auskochen in Lauge, mehrtägiges Lüften zu überwachen. Bei an der Wasserscheu Verstorbenen sind überdies die werthlosen Leinen zu verbrennen, und die hölzernen Gegenstände mit heißer Lauge sorgfältig zu reinigen.

13. Wenn in einem Zeitraume mehrere Menschen als gewöhnlich, besonders an einer gleichen Krankheit sterben, ist es Pflicht des Todtenbeschauers dieses sogleich der Ortsobrigkeit anzuzeigen.

14. Erfolgt der Tod an einer ansteckenden Krankheit, so hat der Todtenbeschauer darauf zu sehen, daß solche Leichen nicht von jungen Leuten, sondern von Todtengräbern oder eigenen Todtenträgern zu Grabe getragen werden, auch hat er von den noch üblichen Todtenmählern oder Traktiren der Gäste im Sterbehause abzumah-

лнченандеі пстрезипі еcle іеплаті іncnentоръ-лѣі de моруі а адевері мортѣа лнтр'адевърѣ зрматъ.

7. Авандѣ іncnentорълѣі de моруі чева лндоеалъ, деакъ черчетатълѣі еcle лнтр'адевърѣ мортѣ, сеаѣ нзмаі мортѣ пѣрѣлѣ, атнчї елѣ, дѣпъ іncпрїчїзнѣа пентрѣ недѣфторї, аре сѣ пѣрчѣадѣ спре реднверѣа моруі пѣрѣдї-лорѣ (вѣл. лец. пров. дїн а. 1858 II. сепч., VI. тѣн.) лнтр'ачѣа аре сѣ іѣа лн деосе-бітѣ вѣгаре де самѣ пробавїлеа каесѣ а моруі пѣрѣте, іѣлѣ одатѣ лнсѣ а лѣса сѣ вїпѣ пе кѣтѣ се ва пѣтеа де кѣрѣндѣ знѣ дофторѣ.

8. Іncnentорълѣі de моруі п'аре сѣ деа воїѣ сѣѣ нїчї знѣ ірпелѣтѣ а се лнгрѣна мор-тѣлѣі маї пайте де а трѣче денїнѣ 48 де ѓре дела зрмала мортѣ.

9. Дакъ с'арѣ ведѣа а ѓї кѣ сватѣ, ка знѣ ірѣнѣ мортѣ, маї алесѣ ла бѣле лїпїчѣсе, сѣ се лнгрѣне маї де іпнѣрїѣ, атнчї еа-рѣшї трѣвѣ ірѣмїсѣ дѣпѣ знѣ дофторѣ, каре аре сѣ децїдѣ асѣпра лнгрѣдїреї знеї лнгрѣ-пѣрї маї іпнѣрїе.

10. Афлѣндѣсе ла о персѣнѣ фемеласкѣ репосатѣ семне деспре о лнгрѣзѣнаре лнпї-латѣ пѣпѣ лн лѣпа а онта (лѣпа сокотїѣ де пѣтрѣ сепѣтѣмѣне), атнчї спре скѣпарѣа фрѣп-тѣлѣі дїн пѣпѣчѣле еї, каре нѣте кѣ еcle лнкѣ вїѣ, трѣвѣ сѣ се адѣкѣ кѣ іѣѣѣлѣ знѣ дофторѣ сеаѣ знѣ хїрѣрѣ.

11. Іncnentорълѣі de моруі аре сѣ лн-грїѣаскѣ де ачѣа, ка зїѣа шї ѓра моруі сѣ се арѣте де кѣтрѣ рѣдо дрентѣ шї акзрѣтѣ. Чѣлѣ че фѣче лн прївїпѣа ачѣаѣта о арѣтаре недреантѣ шї прїп ачѣа мїжлѣсѣсѣ, ка мор-тѣлѣі сѣ се лнгрѣне лнпїте де трѣчѣреа че-лорѣ 48 де ѓре, се ва недѣнцї дѣпѣ леѣа пенале §. 375, кѣ лнкїсѣре асѣрѣ дела 1 пѣпѣ ла 6 лѣне.

12. Ла ѓменї, карї аѣ мѣрїтѣ де бѣле лїпїчѣсе маї алесѣ де снѣзїтѣрѣ, вѣрѣатѣ сеаѣ вѣбатѣ, де фїрѣрї пѣтредѣ, де вѣбе зрїчѣсе, іncnentорълѣі de моруі аре сѣ сѣправерїеѣ арѣреа пѣлѣлорѣ де аштернїтѣ, акзрѣта кѣ-рѣрїре а прѣменелѣлорѣ де трѣнѣ шї де пѣтѣ, а вѣкѣдїлорѣ де вѣстїмїте прїп снѣларе шї фїерѣере лн лѣшїѣ, прїп асрїсїре лн рѣстїмнѣ де кѣѣва зїле. Ла ѓменї моруі де тѣрѣре пе лѣпѣ ачѣаѣта аѣ сѣ се арѣѣ пѣнѣзѣрїе-лѣ чѣле фѣрѣ де прѣрѣѣ, шї ѓвїентѣле дїн лѣмнѣ аѣ сѣ се кѣрѣѣѣ кѣ ѓсѣрѣдїѣ прїп лѣшїѣ.

13. Кѣндѣ лнтр'знѣ рѣстїмнѣ де врѣме морѣ маї мѣлїї ѓменї де кѣтѣ дѣпѣ датїнѣ, маї кѣ самѣ де зпа шї ачѣаѣшї бѣлѣ, атнчї еcle детѣрїа іncnentорълѣі de моруі а фѣче делѣкѣ арѣтаре деспре ачѣаѣта ла аїctїѣа ком-мѣпале.

14. Зрѣмѣндѣ мортѣа дїн о бѣлѣ лїпїчѣсѣ, іncnentорълѣі de моруі ва лнгрїпї, ка асѣфѣлѣї де трѣнѣрї мортѣ сѣ нѣ се дѣкѣ ла грѣпѣ прїп ѓаменї іпѣрї, чї прїп лнгрѣнѣторї сеаѣ прїп ѓменї нѣшї ашѣме спре трѣаѣа ачѣаѣта, маї лнколо елѣ аре сѣ десѣѣѣѣаскѣ прѣ ѓ-менї дела лндатїнѣлѣе нѣмене сеаѣ трѣп-

megvendégtetésitől elinteni, és illyes visszásokot a helyhatóságnak megszüntetés végett feljelenteni.

15. Ha a halottnézőnek a betegek elhanyagolása azok rokonai résziről jut tudomására, ő azt a helyelöljáróságnak a büntető eljárás megindítása végett tartozik feljelenteni.

16. A teljesített halottszemle után tartozik a halottnéző a megholtak házsámát, kereszt- és vezetéknevét, korát, vallását, állapotját, foglalkozását, nemkülönbén a következett halálának napját és óráját, s azon körülményt, ha valjon a halál természetes vagy erőszakosnak tekintendő-é, a helységelöljárónak szóval vagy írásban lelkiismeretesen feljelenteni.

A helységelöljáróknak kötelességökben álland. ezen jelentéseket egy az ide mellékelt minta szerént készített halottnézési jegyzőkönyvbe iktatni, azután a jegyzőkönyvet tüstént a papnak elküldeni és azt onnan ismét elhozatni, mihent a pap vagy annak helyettese a megtörtént temetésnek napját és óráját abba beírta és ezt sajátkezűleg aláírta.

A minden év végivel befejezendő halottnézési jegyzőkönyvet tartozik a helységelöljáró a legközelebb következő év januarius 15-kéig a fölösletes járási hivatalnak beküldeni, honnan az hivatalos használat után ismét a helységelöljárónak fog visszatadni.

A község által egy halottnéző hivatalára megválasztott egyén tartozik, ha ezen ügyekre késznek nyilatkozik, a fölösletes járási hivatalhoz elmenni és annak utasítása szerint a halottszemle, nemkülönbén a tetszhalálnál és a hirteleni életveszedelemknél megmentési eljárás iránti oktatásban egy néhány napig részt venni. Ennek utána ő halottnézői alkalmas voltáról egy bizonyítványt fog kapni és mint olyan a járási hivatal által meghiteltetni.

Ha neki ezen oktatás végett saját lakhelyéből el kell távoznia, akkor utazási költség fejében minden mértföldre menet s jövet 20 ezüst krajczárt, és tápköltség fejében minden napra az oktatás ideje alatt 30 ezüst krajczárt kell hogy kapjon a község pénztárából.

A meghiteltetett halottnézőt minden szabályszerűleg teljesített halottszemléért a 15 ezüst krajczárnyi díj illeti, melly a megholtak hagyományából, annak fizető köteles rokonai által, vagy ezek teljes szegénységük mián a község pénztárából fizetendő. Népesebb és kiterjedtebb helységekben lehet ezen felül a halottnézőnek, mennyiben a községi pénzeszközök megengedik, egy kis évi jutalmat is adni.

nen und solche Unfüge der Ortsobrigkeit zur Abstellung anzuzeigen.

15. Werden Vernachlässigungen der Strafen von Seite ihrer Angehörigen dem Todtenbeschauer bekannt, so hat er dieses der Ortsobrigkeit zur Einleitung des Strafverfahrens anzuzeigen.

16. Nach vollzogener Leichenbeschau hat der Todtenbeschauer die Haus-Nummer, den Vor- und Zunamen, Alter, Religion, Stand, Beschäftigung des Verstorbenen, Tag und Stunde des erfolgten Todes, und ob der Tod als ein natürlicher oder gewaltsamer anzusehen sei, dem Ortsvorstande mündlich oder schriftlich genau und gewissenhaft anzugeben.

Den Ortsvorständen wird es obliegen, diese Angaben in ein Todtenbeschau-Protokoll nach dem beiliegenden Formulare deutlich einzutragen, sodann das Protokoll dem Pfarramte ungesäumt zuzusenden und von dort wieder abholen zu lassen, sobald der Pfarrer oder dessen Stellvertreter den Tag und die Stunde der erfolgten Beerdigung in das Protokoll eingetragen und dieses eigenhändig unterzeichnet hat.

Das mit Ende eines jeden Jahres zu schließende Todtenbeschau-Protokoll hat der Ortsvorstand bis zum 15. Januar des nächstfolgenden Jahres dem vorgelegten Bezirksamte einzusenden, von wo es nach gemachtem Amtsgebrauche dem Ortsvorstande wieder zurückgestellt werden wird.

Der von der Gemeinde zu dem Dienste eines Todtenbeschauers Gewählte ist, wenn er sich zu diesem Geschäfte bereit erklärt, verpflichtet sich zum vorgelegten Bezirksamte zu begeben und nach der Weisung desselben den Unterricht über die Todtenbeschau, so wie auch das Rettungsverfahren beim Scheintode und plötzlichen Lebensgefahren durch einige Tage beizuwohnen. Er wird sodann ein Zeugniß über seine Eignung zum Todtenbeschauer erhalten, und als solcher vom Bezirksamte in Eid genommen werden.

Wenn er, um diesen Unterricht zu erhalten, sich aus seinem Wohnorte entfernen muß, soll er für jede Meile der Hin- und Rückreise 20 fr. GM. und ein Zehrgeld von täglich 30 fr. GM. während der Dauer des Unterrichtes aus Gemeindegeldmitteln erhalten.

Dem beideten Todtenbeschauer gebührt für jede vorschrittmäßig vollzogene Leichenbeschau die Taxe von 15 fr. GM., die aus der Verlassenschaft des Verstorbenen, von dessen zahlungspflichtigen Angehörigen oder bei deren gänzlichen Armuth aus der Gemeindegasse zu entrichten kommt. In volkreicheren und ausgedehnteren Ortshafte kann überdies dem Todtenbeschauer nach Zulässigkeit der Gemeindegeldmittel eine kleine jährliche Entlohnung zugestanden werden.

търпи къ твърдърпи ши bestare an casa mortu-
lăi ши actuale de nekviinge съ ле arate anti-
ctuelle locale спре а се днальтра.

15. Афландъ incenitoră de morți, къ болнавил ащ фостъ леневици дин partea руде-
niclor, елъ ва face despre асваста аръtare
ла antictea locale, спре а се пне ла кале
прочесъра пелале.

16. Анденлинандъ incenitoră de morți
окълъчинеа кадврълăи, ва аръта anticteală
компаде prin graiă ащ дн скрисъ акратъ ши
дн фрика лăи дъмнезеъ птерълă кассеи, п-
теле ши пропътеле, върела, релицинеа, ста-
тълă, окълъчинеа репосатълăи, зиса ши бра
рпmatei морци, ши дакъ мортеа есте а се
приві de морте фиреаскъ ащ сълникъ.

Андеторипеа anticloră локал ва фи а
петрече къратъ ла протоколълă nentp incen-
цинеа de morți асвасте арътъри дънъ форм-
ларилă че рптеазъ маі ла вале, дънъ асвасте
а тръmite протоколълă фъръ антързипере ла
официълă преоцескъ, ши де аколо саръши ащ
рeadъче, дндатъ че парохълă ссаъ локъци-
пнтеле лăи а петрекатъ ла протоколъ зиса ши
ора рпmatei днтморпжнтърпи ши ла антърпитъ
къ сьвекрисъра са.

Antictele locale ва тръmite ппъ ла 15.
ianariă ащ анълăи рптъорпс сьнерординатъ-
лăи официі de претъръ протоколълă de incen-
цинеа морцилоръ, каре се ва днкела къ фи-
питълă фъркърпи анъ, де знде apoi дънъ фъ-
кста днтревъинъаре официіосъ се ва реліси еа-
ръши anticteie locale.

Алесълă дин partea комънитъци nentp
сервиълă знді incenitoră de morți, декър-
рндсөө алекатъ спре треава асваста, ва фи
андеторатъ а се дъче ла сьнерординатълă офи-
циі de претъръ, ши дънъ инвацинеа асваста
ва асваста къева зиле ла днвърпжнтълă dec-
пре окълъчинеа de morți, прекъм ши деспре
прочесъра nentp скълпарае de мортеа пъртъ
ши де непревъзстеле перікеле але виедеі. Дънъ
асваста ва пріими зндъ атектатъ деспре капачи-
татеа са nentp incenitoră de morți, ши
apoi дн калитатеа асваста ва денъне жър-
пнтъ днаинтеа официълăи de претъръ.

Силтъ фіндъ а се денърта дин локълă ш-
дингеі сале спре а ши, къштира асвастъ днвъ-
рпжнтъ, ва пріими дин мижлочеале комъналі
nentp фъркаре милъ а мерцереі ши днтърче-
реі 20 кр. м. к. ши дрентъ интерпенцине къте
30 кр. м. к. не зи, ппъ къндъ ва динэ дн-
върпжнтълă.

Incenitoră de morți жратъ дн компе-
те nentp фъркаре окълъцине de тръналă морти
despincъ дънъ реълъжнтъ tanca de 15 кр.
м. к., каре і се ва респънде дин авероа ре-
масъ дънъ морти, де кътръ руделе лăи челе
андеторате а пълăи, ссаъ фіндъ асвасте къ то-
тълă сераче, дин кълта комънитъци. Ан сателе
маі днтпорате ши маі релъдигте пе лжпгъ
асваста се ноте да incenitoră de morți,
дънъ афлароа мижлочелоръ комъналі, о ре-
мъверчине микъ анъале.

Május 29-kén 1858	2	207	Biró András	32	rom. katolikus	házas	csizmadia		felakasztás által	1858 május 29-kén 12 órákor délben	Május 31-kén délután 3 órákor
Május 29-kén 1858	3	300	Thodor Irott	39	gör. katolikus	nőtelen	földmivelő		szurt sebek által	1858 május 29-kén éjjeli 11 órákor	Janius 1-jén 3 órákor délután

B.

Nem orvosok számára.

Halotti nézési jegyzőkönyv

A . . . . . községben megholt lakosokról.

Év, hónap és nap		Tételszám		Házszám		Az elhunytinak		Meghalt		Napja és órája		J e g y z e i
Május 24-kén 1858		1		204		Kereszt- és vezetéknéve		természetes halállal		a halálnak		
Juon Popp		Kora		Vallása		állapota		öngyilkosság és annak neve		a temetésnek		
45		görög katolikus		özvegy		foglalkozása		idegen befolyás és annak neve				
földmivelő		asztkorságban										
Május 24-kén reggel 5 órákor												
Május 26-kán délelőtt 11 órákor												

Todtenbeschau-Protokoll

über die in der Gemeinde

verstorbenen Einwohner.

Jahr Monat und Tag	Posten-Zahl	Haus-Nr.	Des Verstorbenen					Gestorben eines			Tag und Stunde		Anmerkung
			Vor- und Zuname	Alter	Religion	Stand	Beschäftigung.	natürlichen Todes	gewaltsamen Todes		des Todes	der Beerdigung	
									Selbstmord und Art desselben	Fremde Einwirkung und Art derselben			
24. Mai 1858	1	204	Juan Popp	45	gr.-katholisch	Witwer	Landmann	Ausgehung	—	—	24. Mai 5 Uhr Morgens	den 26. Mai um 11 Uhr Vormittags	
29. Mai 1858	2	207	Biro Andras	32	römisch-katholisch	verheirathet	Eisennachweiser	—	durch Erhängen	—	den 29. Mai 1858 12 Uhr Mittags	31. Mai um 3 Uhr Nachmit- tag	
29. Mai 1858	3	300	Theodor Frott	39	gr.-katholisch	ledig	Landmann	—	—	durch Stichwunden	den 29. Mai 1858 11 Uhr Nachts	1. Juni um 3 Uhr Nachmit- tag	

pe:itpx nedoŝtopi.

B.

Протоколѣ инспекціѣи де морци

despre locșitorii, cari aș repăscuț și an comenitatea . . . . .

Anul, luna și ziua	Numărul postale	Numărul casei	a rănosațului				morții			Zisă și ora		Observații	
			Numele și Pronumele	Vârsta	Religiunea	Statul	Ocupația	de morțe scul-pice		morții	dimineața		
								de sculțide și felul ei	prin învârtire și strâng și moduri ei				
an 24. Mai 1858	1	204	Ioane Olteanu	de 45 ani	greco-katolic	bulgar	bulgar	de vechiune	—	—	an 24. Mai pe la 5 ore de dimineața	an 26. Mai pe la 11 ore dimineața	
an 29. Mai 1858	2	207	Stoian Kreș	de 32 ani	romano-katolic	bulgar	bulgar	—	c'a sculțului	—	an 29. Mai, 1858 pe la 12 ore an amiază	an 31. Mai, 1858 pe la 3 ore dimineața	
an 6. Iunie 1858	3	346	Flora Bărcan	de 39 ani	de lea greco-rectricean	bulgar	bulgar	—	—	prin sculțuri	an 6. Iunie 1858 pe la 11 ore din noapte	an 8. Iunie 1858 pe la 4 ore dimineața	